

Skôr ako začnete

- ▶ Cieľom tohto kontrolného zoznamu je pomáhať študentom a študentkám doktorandského štúdia pri písaní dizertačnej práce a publikovaní v súlade so štandardmi a hodnotami akademickej a vedeckej integrity.
- ▶ Kontrolný zoznam vedie študentov a študentky pri príprave dizertačnej práce a vedeckých článkov v súlade s dobrou praxou výskumu tak, aby dodržiavali postupy zodpovedného výskumu a vyhli sa pochybným výskumným praktikám.
- ▶ Kontrolný zoznam používajte počas celého procesu prípravy práce a publikovania.
- ▶ Berte na vedomie, že tento zoznam možno budete musieť pre vaše potreby prispôsobiť špecifikám vášho odboru, vašim skúsenostiam a výskumným politikám vašej inštitúcie.

Meno:

.....

Všeobecné odporúčania

- ▶ Vedte si výskumný denník (protokolovú knihu) na zaznamenanie všetkých dôležitých informácií.
- ▶ Používajte vhodné nástroje na prácu s literárnymi zdrojmi, napríklad softvér na manažment citácií.
- ▶ Ak je to možné, vyberte si tému, ktorá vás zaujíma a ktorej rozumiete (alebo chcete porozumieť).
- ▶ Odporúčame, aby ste sa delili o svoje skúsenosti s ostatnými doktorandmi vo svojom študijnom odbore, ako aj v iných odboroch.
- ▶ Je pre vás dôležité zorientovať sa vo svojom odbore.
- ▶ Nezabudnite komunikovať s výskumnou komunitou, vymieňať si názory a zúčastňovať sa na akademických podujatiach týkajúcich sa vašej práce alebo oblasti štúdia.
- ▶ Uvedomujte si svoje hranice a nebojte sa ich slovne vymedziť, aby ste zabránili vyhoreniu.

Príprava pred písaním

Všeobecná príprava pre mňa ako doktoranda/doktorandku

- Ak ktorýkoľvek z týchto bodov nie je naplnený, vyhľadajte pomoc v rámci inštitúcie.
- Overil/-a som si formálne požiadavky mojej univerzity na výskumnú prácu a prípadne som absolvoval/-a požadované kurzy.
- Viem, aké sú požiadavky na kvalitu záverečnej práce v mojej inštitúcii, dajú sa zistiť napr. prečítaním práce z minulého roka.
- Viem, kde nájdem informácie o jednotlivých úlohách a procesoch v rámci písania práce a kam sa môžem obrátiť, ak mám otázky (napr. školiteľ/-ka, univerzitná knižnica, centrum pre podporu akademického písania).

Akademická a vedecká integrita

- Mám poznatky o akademickej a vedeckej integrite a viem identifikovať jej rôzne porušenia ako písanie na objednávku (contract cheating), praktiky pochybných akademických vydavateľov (paper mills), darovanie autorstva, plagiátorstvo a nedostatky manažmentu dát. Uvedomujem si následky neetického jednania pri výskume a porušenia kódexov inštitúcie.
- Absolvoval/-a som zodpovedajúci tréning v oblasti akademickej a vedeckej integrity a ak nie, overil/-a som si dostupnosť príslušných kurzov a odbornej prípravy v mojej inštitúcii.
- Viem najst dokumenty ako etické kódexy a požiadavky mojej inštitúcie, ktoré by sa mohli týkať môjho výskumu.
- Nesiem osobnú zodpovednosť za to, že tvorba mojej dizertačnej práce a proces publikovania sa bude uskutočňovať s ohľadom na akademickú a vedeckú integritu.

Príprava na výskumnú prácu

- Spolu s mojím školiteľom/mojou školiteľkou sme vypracovali vhodný rozvrh práce, dohodli sme sa na individuálnych alebo skupinových stretnutiach a časovom pláne, ktorý budem plniť.
- Spolu s mojím školiteľom/mojou školiteľkou sme prediskutovali, ako a kedy ho/ju môžem kontaktovať. Dohodli sme sa vzájomne rešpektovať svoj pracovný čas a vyhnúť sa kontaktom počas víkendov a dovoleníek.
- Zistil/-a som si, aké povolenia potrebujem pre svoj výskum (napr. povolenie použiť meracie prístroje a existujúce dáta, povolenie vykonávať výskum v rámci organizácie).
- Zistil/-a som, či môj výskum bude vyžadovať schválenie etickou komisiou.

- Skontroloval/-a som požiadavky na zaobchádzanie s osobnými údajmi a na ochranu údajov, ktoré sa týkajú mojej výskumnej práce (napr. GDPR).

V priebehu práce

Formulovanie výskumných otázok a dizajn výskumu

- Moju tému som si nechal/-a schváliť školiteľom/školiteľkou.
- Viem, aký bude výskumný prínos mojej práce a čo ju odliší od predchádzajúcich prác.
- Rozumiem zadaniu, poznám ciele svojej práce a viem, ako ich dosiahnuť.
- V diskusii so školiteľom/školiteľkou sme sa zhodli na zameraní môjho výskumu, aj na tom, aké znalosti a schopnosti budem potrebovať na realizáciu výskumného zámeru.
- Som presvedčený/-á že mám potrebné schopnosti na uskutočnenie plánu výskumu.
- Prediskutovali sme so školiteľom/školiteľkou možné konflikty záujmov.
- Starostlivo som navrhol/navrhla metodiku výskumu, aby zodpovedala výskumnej otázke (otázkam) a prediskutovala ju so školiteľom/školiteľkou ešte pred začiatkom písania.

Výskum

Zber dát

- Prediskutovali sme so školiteľom/školiteľkou správne spôsoby zberu dát, zaznamenávania a manažmentu výskumných dát a zhodli sme sa na tom, ako sa tieto úlohy budú robiť v mojom výskume.
- Hovorili sme so školiteľom/školiteľkou o význame udržiavania dobrých protokolov (výskumné záznamy) a zhodli sme sa na ich podobe.
- Hovorili sme so školiteľom/školiteľkou o aspektoch vedeckej etiky spojených s mojou prácou, ako napríklad dôležitosť informovaného súhlasu a zhodli sme sa na tom, ako budú princípy vedeckej etiky zabezpečené v mojej práci.

Spracovanie dát a analýza

- Dohodli sme sa so školiteľom/školiteľkou na metódach spracovania a analýzy dát, ktoré budem používať.
- Som si vedomý/-á faktorov, ktoré by mohli ovplyvniť objektivitu analýzy dát, ako rôzne formy zaujatosti alebo konfliktu záujmov.
- Som si vedomý/-á toho, že všetky potenciálne obmedzenia, zdroje zaujatosti a konflikty záujmov musia byť v mojej práci jednoznačne deklarované.
- Som si vedomý/-á inštitucionálnych a právnych požiadaviek na správne ukladanie výskumných dát a odsúhlasil/-a som, ako a kde budú moje dáta uložené.
- Som si vedomý/-á možnosti výskytu odľahlých hodnôt a viem, prečo a ako by nemali byť vyradené z datasetu.
- Ak je potrebné anonymizovať zozbierané dáta, vytvorím kódy a vykonám anonymizáciu pred písaním práce.
- Je dôležité anonymizovať účastníkov výskumu (ak sa to týka mojej práce). Uložím anonymizačné kódy vhodným spôsobom.

Akademické čítanie a písanie

Akademické čítanie

- Viem ako vyhľadávať v literatúre a ak nie, viem, kde získať pomoc – napríklad v univerzitetnej knižnici.
- Používam literárne zdroje primárne z univerzitetnej knižnice, z multidisciplinárnych databáz, alebo z databáz vedeckej literatúry.
- Pre svoj výskum používam iba relevantné a spoľahlivé vedecké zdroje.
- Pre svoj výskum som si vypracoval/-a zoznam literatúry na čítanie.

- Ak je to možné, používam primárne zdroje a vyhýbam sa sekundárnym zdrojom. Ak používam sekundárne zdroje, dávam si pozor, aby som si pred písaním práce si overil/-a fakty v primárnych zdrojoch.
- Robím si počas čítania poznámky a pripájam k nim kompletne bibliografické informácie.
- Keď vo svojom odbore čítam akademický text, venujem pozornosť aj forme a štýlu, aby som rozvíjal/-a svoje vlastné schopnosti v oblasti akademického písania.
- Preštudoval/-a som si zdroje mojej inštitúcie a vhodnú literatúru na tému ako písať akademický text.

Etická práca so zdrojmi

- Mám dostatok znalostí o správnom citovaní (napr. citácie v texte, poznámky pod čiarou) a referenčných technikách.
- Zistil/-a som si, aký citačný štýl sa používa na mojej inštitúcii, alebo som si vybral/-a vhodný štýl.
- Pri písaní svojho akademického textu jasne odlišujem medzi textom prijatým z literárnych zdrojov (napr. citáty alebo parafrázovaný materiál) a mojím vlastným originálnym textom.
- Citujem a vypisujem bibliografické odkazy ku všetkým použitým zdrojom a primerane v texte označujem informácie získané osobnou komunikáciou.
- Označujem začiatok a koniec všetkých priamych citátov a pripájam k nim v texte zodpovedajúce citácie alebo poznámky pod čiarou.
- K textu parafrázovanému alebo sumarizovanému z literárnych zdrojov pripájam zodpovedajúce bibliografické odkazy.
- Pri parafrázovaní myšlienok používam radšej svoje vlastné slová, než nahrádzať existujúce slová v prevzatom texte synonymami.
- Riadne uvádzam zdroje všetkých použitých materiálov (ako obrázky, grafy a tabuľky) a overujem si, či ich môžem použiť alebo na to musím získať povolenie. Ak som tieto materiály pozmenil/-a, vhodne o tomto fakte informujem.
- Správne som označil/-a, očíslovala a pripojila odkazy pre všetok použitý materiál (ako obrázky, grafy a tabuľky) a vytvoril/-a preň osobitný register.

Štruktúra, forma a jazyk

- Viem, akú štruktúru (napr. IMRAD) budem používať vo svojej práci, zhodol/zhodla som sa na nej so školiteľom/školiteľkou.
- V abstrakte jasne uvádzam tému svojej práce, opisujem metodiku a hlavné výsledky.
- Ciele mojej práce a výskumné otázky sú jasne stanovené v úvode práce.
- Moja práca má jasné zameranie a konzistentnú argumentáciu, vrátane zreteľného prepojenia medzi cieľom výskumu, hlavnými témami a celkovými závermi.
- Nezahŕňam do svojej práce nepodstatné informácie.
- Presne používam príslušnú terminológiu.
- Moje závery sú jasne uvedené.
- Úvod a záver sú konzistentné, nie sú medzi nimi rozpory.
- Jazyk mojej práce je gramaticky správny, jasný a presný.
- Použil/-a som požadované formátovanie pre abstrakt a/alebo zhrnutie (ak je to uplatniteľné pre moju prácu), titulnú stranu, obsah, číslovanie strán, zoznam literatúry, zoznam tabuliek/obrázkov, zoznam skratiek a pod.

Keď je dizertačná práca súčasťou projektu vedeckej spolupráce

- So všetkými spolupracovníkmi sme prediskutovali, dospeli k dohode a formalizovali záležitosti, za ktoré zodpovedám, úlohy, ktoré robím samostatne a úlohy, na ktorých sa podieľam, takže spolupráca je férová a transparentná.
- Prediskutovali sme, dospeli k dohode a formalizovali vzťah medzi projektom a mojou prácou v zmysle autorstva.
- Prediskutovali sme, dospeli k dohode a formalizovali vzťah medzi projektom a mojou prácou v zmysle použitia dát.
- Prediskutovali sme, dospeli k dohode a formalizovali vzťah medzi projektom a mojou prácou v zmysle práv duševného vlastníctva.
- Uistil/-a som sa ešte pred začiatkom práce, že mám všetky potrebné súhlasy v oblasti výskumnej etiky.

